

1. forduló
Javítási útmutató

I. Oktatási alapelvek

1. Latin szöveg fordítása

A szöveget – tekintettel az adott mondat nehézségi szintjére – 10 szakaszra bontva pontozzuk. Egy szakasz helyes fordításáért 3 pont jár, a teljes szövegre így **összesen 30 pont** adható.

3 pont jár, ha a szakasz fordítása kifogástalan. Értelemszerűen az alábbi mintától eltérő, de tartalmilag és nyelvtanilag pontos fordításért is ugyanennyi pont jár.

2 pont jár, ha kisebb hiba van a fordításban (pl. pontatlan jelentést választott, kihagyott egy szót, egyes és többes számot összekevert), de a megfogalmazás illeszkedik a szöveggörnyezetbe és értelmes.

1 pont jár, ha hibás a fordítás, de van benne egy értékelhető elem. Pl.: felismerte a szerkezetet, de rosszul fordította; a mondatrészeket rosszul azonosította, de megfelelő szavakat használt.

0 pont jár, ha a szakaszt kihagyta, rosszul fordította, vagy magyartalanul, értelmetlenül fogalmazott.

Az egyes szakaszok mintafordítása:

1. *Bonus grammaticus non tam imprudens aetatum est*, – A jó nyelvtanár nem annyira járatlan a korosztályokat illetően,
2. *ut cogitet protinus instandum esse minoribus discipulis* – hogy azt gondolja, állandóan a sarkában kell állni a fiatalabb tanítványoknak
3. *et operam optimam exigendam esse*. – és (hogy) tökéletes munkát kell végezni / követelni.
4. *Scilicet oportebit cavere, ne aliquis oderit illa (=studia)* – Tudniillik ügyelni kell majd arra, nehogy bárki meggyűlölje azokat (=tanulmányokat, vö. közbeékelt mellékmondat)
5. *(aliquis), qui studia diligere nondum potest* – (bárki), aki még nem képes szeretni a tanulmányokat,
6. *nec reformidet difficultatem semel perceptam etiam ultra rudes annos*. – és hogy ne rettenjen vissza az egyszer már megtapasztalt nehézségtől zsenge évein túl is.
7. *Lusus hic sit! Discipulus rogetur* – Legyen ez játék / legyen itt játék! Kérdezzük a diákokat,
8. *laudetur et gaudeat se responsisse recte* – dicsérjük meg, és örüljön, ha helyesen válaszolt,
9. *contendat aliis discipulis interim et saepius vincere se putet* – versenyezzen néha a többi tanítvánnyal, és gyakrabban gondolja azt, hogy ő nyer,
10. *evocetur etiam praemiis, quae capit illa aetas*. – legyen ösztönözve (olyan) jutalmakkal is, amelyekre ez az életkor fogékony.

2. Grammatikai példák a szövegből.

- a) *recte* – **1 pont**
- b) *oportebit* – **1 pont**
- c) *imprudens* / *rudes* – **1 pont bármelyikért**
- d) *responsisse* – **1 pont**

- e) nem szerepelt 5. decl.-ba tartozó főnév, üresen hagyta, kihúzta – **1 pont**
- f) *se* – **1 pont**
- g) *gaudeat* – **1 pont**

3. Latin nyelvű felszólító mondatok megfogalmazása.

A két jótanácsért **2–2 pont** adható.

2 pont jár, amennyiben nyelvtanilag és tartalmilag helyesen fogalmazott, és a feladatléíráshoz igazodva imperativust és/vagy az *oportet* szinonimáit (pl. *necesse est*, *opus est*) helyesen használta.

1 pont jár, amennyiben a megfogalmazásában szerepel valamilyen hiba (pl. rosszul egyeztetett, nem vett figyelembe egy vonzatot).

0 pont jár, amennyiben a sorokat üresen hagyta, nem megfelelő szavakat használt vagy értelmetlenül fogalmazott.

Példák:

Praeparate pensum domi! Nolite clamare magna voce in schola!

Opus est discipulos diligenter legere. Necesse est discipulis benigne respondere.

II. Illemtani alapok

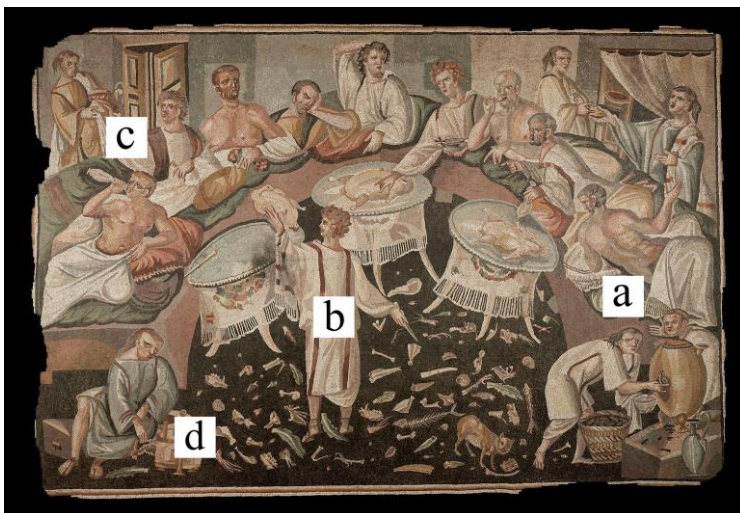
1. Állítások kiegészítése megadott opciókkal.

- a) *reclinantes* – **1 pont**
- b) *optimum* – **1 pont**
- c) *iuxta Plinium* – **1 pont**
- d) *non* – **1 pont**
- e) *idem* – **1 pont**
- f) *numquam* – **1 pont**

2. Igaz-hamis állítások a kép alapján.

- a) V / verum – **1 pont**
- b) F / falsum – **1 pont**
- c) V / verum – **1 pont**
- d) V / verum – **1 pont**
- e) F / falsum – **1 pont**
- f) F / falsum – **1 pont**

3. Mondatok azonosítása a képen. – 4 pont

III. Ne ítéld első látásra!

1. Latin nyelvű válaszok.

A kérdésekre egyszavas válaszokat vártunk, egyenként **2 pont** adható; kivéve az utolsó kérdésre, amely **3 pontot** ér. **1 pont** is adható, amennyiben a válasz tartalmilag megfelelő, de valamilyen nyelvtani hiba szerepel benne.

a) *Pompeii* – **2 pont**

b) *panem* – **2 pont**

c) *malam / partem inferam* – **2 pont**

d) *stylum* – **2 pont**

e) *Uxor gerit vestem rubentem/ rubram / purpuream, Terentius habet togam albam.* – **3**

pont

2. Magyar nyelvű válasz a házaspárról.

A házaspár a tanultság kifejezésére alkalmas attribútumokkal ábrázoltatta magát – vélhetően, hogy a tanultak számára adott megbecsülés és tekintély nekik is járjon. Ahogy manapság, amikor kép készül rólunk, az ókorban is törekedtek arra, hogy az emberek a lehető legjobb arcukat mutassák a külvilág felé. – **2 pont**

Pontszám

	max.
I. 1	30 pont
I. 2	7 pont
I. 3	4 pont
II. 1	6 pont
II. 2	6 pont
II. 3	4 pont
III. 1	11 pont
III. 2	2 pont
összesen:	70 pont